

## PAASTUAJA TEINE PÜHAPÄEV AD 2026

1Kr 10:12–13 (2Kn 20:1–7; Mk 9:17–29)

**12 Niisiis, kes enese arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks!**

**13 Senini pole teid tabanud muu kui inimlik kiusatus. Aga Jumal on ustav, kes ei luba teid kiusata rohkem, kui te suudate taluda, vaid koos kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nii et te suudate taluda.**

Seepärast vaadaku see, kes arvab seisvat, et ta ei kukuks. Teid pole haaranud muu, kui vaid inimlik kiusatus, ustav on aga Jumal, kes ei luba teid kiusata üle selle, mida te suudate, vaid valmistab koos kiusatusega ka väljapääsu, et te suudate taluda.

### Sissejuhatus

Apostel Paulus kirjutas esimese kirja korintlastele 1. sajandi viiekümnendate aastate keskpaiku, tõenäoliselt paar aastat enne kirja roomlastele. Taoliseks arvamuseks annab aluse 1Kr 16:1j mainitud korjandus Jeruusalemma koguduse heaks, mis Rooma kirja kirjutamise ajaks oli juba toimunud. Kiri on saadetud Efesosest (1Kr 16:8) Pauluse kolmanda misjonireisi ajal (vrd Ap 19).

Korintose kogudus oli rajatud Pauluse enda poolt aastal 50 või 51. Korintosesse tuli Paulus Ateenast, kus tema kuulutustöö üprisiski kesised tagajärjed (vt Ap 17:16–34) aitasid tal loobuda lootusest veenda inimesi inimliku tarkusega ning keskenduda peamisele – kuulutusele ristilöödud Kristusest: «Kui ma teie juurde tulin, vennad, ei tulnud ma eriti üleva kõne või tarkusega kuulutama teile Jumala saladust. Sest ma otsustasin teada teie keskel ainuüksi Jeesusest Kristusest ja Temast kui ristilöödust. Ja ma olin teie juures nõtruses ja kartuses ja suures värinas ning mu kõne ja mu kuulutus ei püüdnud veenda tarkusega, vaid Vaimu ja väe osutamisega, et teie usk ei oleks inimlikus tarkuses, vaid Jumala väes.» (1Kr 2:1–5)

See ongi 1. Korintose kirja peateema: sõna ristist, mis on «narrus neile, kes hukkuvad», aga «Jumala vägi» neile, kes päästetakse» (1Kr 1:18). Kirja otseseks ajendiks olid Korintose koguduses pärast Pauluse lahkumist tekkinud lõhed ja tülid, mis said alguse nii isikute vahelisest rivaliteedist kui teoloogilistest eriarvamustest ning tõid endaga kaasa mitte ainult erinevatesse «parteidesse» koondumise, vaid ka mitmesuguseid valeõpetusi ja kõlblusetust. Kirja otseseks ajendiks olid Pauluse sõnul «Kloe perelt» saadud teated lõhede ja riiu kohta (1Kr 1:11), samuti korintlaste endi poolt talle saadetud küsimused (1Kr 7:1).

Nagu öeldud, seab Paulus oma kirjas inimliku tarkuse vastu sõnumi ristilöödud Kristusest, kelles saab avalikuks «Jumala saladusse peidetud tarkus», mida «ükski praeguse ajastu valitsejatest ei ole ära tundnud» (1Kr 2:7j). Sellest tarkusest võib saada

osa üksnes Jumala Vaimu abil, kes «uurib läbi kõik, ka Jumala sügavused» (1Kr 2:10) ning kelle templiks on iga kristlane (1Kr 3:16). Sellest tuleneb, et kristlane peab elama pühaduses, kuna Jumala tempel on püha – hoidudes ühtlasi eneseülendamisest, kuna mitte kellelgi ei ole põhjust ega õigust kiidelda iseendast, sest kõik, mis kellelgi on, on ta saanud Jumalalt (vrd 1Kr 4:7).

Suurelisuse paratamatuteks viljadeks on kõlvatus, andumine ebajumalateenistusele ja korratutele himudele, ülbus ja ülekohus oma kaasvendade suhtes ning omapärase paradoksina ühelt poolt kõikelukubatus, teiselt poolt aga kitsarinnalisus ja oma õiguse taga ajamine teiste arvel (vrd 1Kr 5–6).

Kirja keskosas pühendab Paulus rohkesti tähelepanu mitmesugustele inimsuhetele, nii abielus ja perekonnas (1Kr 7) kui laiemas ringis, rõhutades kohustust hoolida ka nõrgemate südametunnistusest ning hoiduda neile komistuseks saamast (1Kr 8). Samuti peab apostel vajalikuks tuletada Korintose kogudusele meelde head korda, mis peab valitsema jumalateenistustel (1Kr 10–11), ning seda, et kõik vaimuannid on antud mitte isiklikuks, vaid ühiseks kasuks ja koguduse üles ehitamiseks (1Kr 12 ja 14). Kõrgeimaks armuanniks on Pauluse sõnul armastus, milleta kõik muu on tühine (1Kr 13).

Kirja lõpuosa kõneleb surnuist ülestõusmisest, mille Paulus seab tähtsusele kirja alguses käsitletud Kristuse risti sõnumi kõrvale, rõhutades, et «kui Kristust ei ole üles äratatud, siis tähendab see, et ka meie jutlus on tühine ja tühine on ka teie usk» (1Kr 15:14). Taolise otsekoheuse põhjuseks oli ilmselt asjaolu, et Korintose koguduses leidis inimesi, kes eitasid surnute ülestõusmist: «Kui aga Kristusest kuulutatakse, et Ta on üles äratatud surnuist, kuidas siis mõned teie seast ütlevad, et surnute ülestõusmist ei ole?» (1Kr 15:12) Erilise rõhuga kõneleb Paulus ihulikust ülestõusmisest – ilmselt vastusena neile, kes olid valmis tunnustama üksnes mingit «vaimset» ülestõusmist<sup>1</sup>.

1. Korintose kirja viimases peatükis kinnitab Paulus, et ta kavatseb Korintost peagi jälle külastada (1Kr 16:2jj), kusjuures mitte ainult korraks, vaid selleks, et pikemalt paigale jääda (1Kr 16:7).

Martin Luther võtab 1. Korintose kirja keskse sõnumi kokku järgmiselt: «Selles epistlis manitseb P. Paulus korintlasi, et nad peavad olema üksmeelsed usus ja õpetuses ja vaatama, et nad õpiksid hästi peaasja, mis on komistuseks kõigele mõistmisele ja tarkusele, nimelt et Kristus on meie pääste.»<sup>2</sup>

---

<sup>1</sup> Sarnaselt 1Tm 2:18 mainitud eksiõpetajatele, kes väitsid, et «ülestõusmine on juba toimunud».

<sup>2</sup> Esimese Korintose kirja eessõna.

### Keelelisi märkuseid

**Kes...arvab** – ὁ δοκῶν – sõna δοκέω tähendab «arvama», «mõtlemata», «[kellestki midagi] pidama».

**Langeks** – πέση – sõna πίπτω tähendab «kukkuma», «[maha] langema».

**Kiusatus** – πειρασμός – sõna πειρασμός tähendab «katsumus», «läbikatsumine», «proovilepanek», «kiusatus».

**Ustav** – πιστός – sõna πιστός – «ustav», «usaldusväärne», ka «usaldav» – tuleneb verbist πείθω – «veenma», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», ka «kuulda võtma/kuuletuma».

**Suudate taluda** – δύνασθε – sõna δύναμαι tähenda «võimeline olema», «suuteline olema», «[millekski piisavat] jõudu omama».<sup>3</sup>

**Valmistab** – ποιήσει – sõna ποιέω tähendab «tegema», «teostama», ka «looma»<sup>4</sup>.

### Sisuline analüüs

Esimese Korintose kirja kümnenda peatüki esimeses pooles meenutab apostel Paulus mitmeid hoiatavaid lugusid Iisraeli rahva minevikust – nende lugude eesmärgiks on on hoida Korintose kristlasi Jumalale vastu hakanud iisraellaste kombel hukkamast, kuna «kõik see sai neile osaks näite pärast ning on kirjutatud hoiatuseks meile, kelle ajal jõuab kätte ajastu lõpp» (1Kr 10:11).

Konkreetsed näited (mis küll mõnevõrra üksteisega kattuvad) on kaheksa:

Lahkumine Egiptusest ja läbimine Kõrkjamerest: «Kõik meie esiisad olid pilve all ja kõik läksid läbi mere ja kõik ristiti Moosesesse pilves ja meres.» (1Kr 10:1j)

Manna, taevast alla tulnud leiva söömine: «Kõik sõid sama vaimulikku rooga.» (1Kr 10:3)

Kaljast vee joomine: «Kõik jõid sama vaimulikku jooki, sest nad jõid vaimulikust kaljust, mis saatis neid; see kalju oli aga Kristus.» (1Kr 10:4)

Sõnakuulmatus ja uskmatuse, mille tulemuseks oli, et Egiptusest välja rännanud põlvkond ei pääsenud Tootatud Maale: «Kuid enamik neist ei olnud Jumalale meelepärased ning nad löödi maha kõrbes.» (1Kr 10:5)

Kuldvasika kummardamine: «Ärge ka saage ebajumalateenijateks, nõnda kui mõned neist, nagu on kirjutatud: «Rahvas istus maha sööma ja jooma ning tõusis üles mängima.»» (1Kr 10:7)

---

<sup>3</sup> Muuhulgas tulenevad siit ka lõhkeainet tähistav sõna «dünaamiit» ja elektrigeneraatorit tähistav sõna «dünamo».

<sup>4</sup> Muuhulgas on siit pärit ka sõna ποιήμα – «teos», «poeem» –, nt Ef 2:10: «Sest meie oleme Tema teos...», mida võiks tõlkida ka: «Meie oleme Tema loome...» või: «Meie oleme Tema poeem...»

Hooramine ja ebajumalateenistus: «Ärgem ka langegem kõlvatusse, nõnda kui mõned neist langesid ning ühel päeval hukkus kakskümmend kolm tuhat.» (1Kr 10:8)

Jumalale ja Moosesele vastu hakkamine: «Ärgem ka kiusakem Issandat, nagu mõned neist kiusasid ning hukkusid madude läbi.» (1Kr 10:9)

Jumala vastu nurisemine: «Ärge ka nurisege, nagu mõned neist nurisesid ning hukkusid laastaja käe läbi.» (1Kr 10:10)

Pauluse sõnum on kahetine: ta hoiatab ebajumalakummardamise, kõlvatuse, nurisemise ning Jumala kiusamise ja proovile panemise (see tähendab ka, et uskmatuse) eest, aga ta hoiatab ka liigse enesekindluse eest: «Ärge...saage ebajumalateenijateks... Ärgem...langegem kõlvatusse... Ärgem...kiusakem Issandat... Ärge ka nurisege... kes enese arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks...» (1Kr 10:7–10.12)

Korintlaste liigsel enesekindlusel oli kaks peamist põhjust: esiteks pidasid nad ennast «vaimusaanuteks» ja tunnetuse poolest tarkadeks, ning õige sageli juhtub, et «tunnetus teeb suureliseks» (1Kr 8:1), teiseks aga näib, et kuna enamus Korintose koguduse liikmetest olid kreeka, s.t paganlikku päritolu, suhtusid nad üleolevalt juutidesse, kellele võis olla pahanduseks nende kohati demonstratiivselt liberaalne suhtumine mitmesugustesse juutide jaoks tähtsatesse tavadesse.<sup>5</sup>

Näitena kõneleb Paulus ebajumalatele ohverdatud liha söömisest, võttes oma mõttekäigu kokku üleskutsega: «Niisiis, kas te nüüd sööte või joote või teete midagi muud – tehke seda Jumala austamiseks! Ärge olge komistuseks ei juutidele ega kreeklastele ega Jumala kogudusele.» (1Kr 10:31j) Selleks, et ennetavalt pareerida võimalik süüdistus soovis olla kõigile meelepärane, ütleb Paulus väga selgelt, miks ta peab oluliseks hoiduda ükskõik kellele pahanduseks saamisest: «[Ma] püüan igati kõigile meeldida ning ei otsi oma, vaid paljude kasu, et nad päästetaks.» (1Kr 10:33) Pauluse jaoks ei ole tähtis mitte see, mida temast arvatakse, vaid see, et võimalikult paljud inimesed võiksid saada päästetud: «Ma olen kõigile saanud kõigeaks, et igal juhul mõned päästa.» (1Kr 9:22)

Nii ei kohku Paulus tagasi manitsemast ka korintlasi, ikka sellesama eesmärgiga: et nad ei langeks ega hukkuks, nagu hukkusid need, kes pärast Egiptuse orjapõlvest pääsemist Jumalale vastu hakkasid, ega hakkaks ennast juutidest paremaks ja oma olukorda nende omast kindlamaks pidama. Tegelikult on asi vastupidi, nagu Paulus näitab kirjas roomlastele: «Kui nüüd okstest mõned on ära murtud, sina aga kui metsõlipuu oled nende asemele poogitud ja saad osa õige õlipuu mahlakast juurest, siis ära hoople okste

---

<sup>5</sup> Sarnasest vastuolust kõneleb Paulus ka oma kirjas galaatlastele: «Kui Keefas tuli Antiookiasse, siis ma astusin tema silma ees talle vastu, kuna teda oli tarvis hukka mõista. Sest enne kui mõned olid Jaakobuse juurest tulnud, sõi ta koos paganatega, aga kui need tulid, siis ta tõmbus eemale ja eraldus, kartes ümberlõigatuid. Koos temaga hakkasid silmakirjatsema teisedki juudid, nii et nende silmakirjatsemine tõmbas kaasa ka Barnabase.» (Gl 2:11–13)

ees. Ja kui sa hoopled, siis pea meeles, et sina ei kanna juurt, vaid juur kannab sind. Sina ehk ütled nüüd: «Oksad on ära murtud, et mind asemele pookida.» Õige küll! Nemad on ära murtud uskmatusel pärast, sina püsid aga usu läbi. Ära mõtle kõrgilt, vaid karda, sest kui Jumal ei säästnud loomulikke okse, ega Ta siis sindki säästa! Vaata siis Jumala heldust ja karmust: karmust küll nende vastu, kes on langenud, heldust aga sinu vastu, kui sa jääd heldusesse, muidu raiutakse sindki maha.» (Rm 11:17–22)

Korintlastel pole apostli sõnul mingit põhjust enesekindluseks ka seetõttu, et seni pole neid «tabanud muu kui inimlik kiusatus» (1Kr 10:13). Inimliku kiusatuse all ei pea Paulus ilmselt silmas mitte pahatahtlikest inimestest lähtuvaid kiusatusi, vaid selliseid kiusatusi, mis on inimlikult välja kannatatavad ja võidetavad – vastandina taolistele, millele vastu panemisel jääb inimese oma jõust väheks. Siin on tajutav torge korintlaste eneseuhkuse pihta: kui nad ei suuda saada hakkama nii lihtsate, inimlike kiusatustega nagu kiivus, kildkondlikkus ja enda teistest paremaks pidamine või ohjeldamatu elu ja suguline kõlvatus, siis ei ole nad paremad kui väetid lapsed, kes ei talu tahket rooga, vaid keda on vaja toita piimaga (vrd 1Kr 3:1jj). Paraku tähendab see ka, et kui korintlasi peaksid tabama tõelised kiusatused ja katsumused – nende sarnased, mida pidi oma kõrberännakul taluma Iisraeli rahvas –, siis on nende langus enam kui tõenäoline.

Selles tõdemuses ei ole midagi uut, sama kinnitavad mitmed Vana Testamendi tarkusesõnad:

«Issanda kartus on kurja vihkamine. Ma vihkan kõrkust ja ülbust, halbu eluviise ja pöörast suud. Tuleb uhkus, tuleb ka häbi, aga alandlikel on tarkus. Õigete tee on hoidumine kurjast; oma hinge hoiab, kes oma teed tähele paneb. Uhkus on enne langust ja kõrkus enne komistust.» (Õp 8:13; 11:2; 16:17j)

«Inimeste suurelised silmad alandatakse ja meeste kõrkus painutatakse. Jah, sel päeval on Issand üksinda kõrge. Sest vägede Issandal on päev: kõigi suureliste ja kõrkide jaoks, kõigi jaoks, kes kõrgele on tõusnud, et neid alandada.» (Js 2:11j)

Paulus meenutab korintlastele, et ainus, kes võib neid langemast hoida ja pärast langust üles tõsta, on Jumal, sest «Jumal on ustav, kes ei luba teid kiusata rohkem, kui te suudate taluda, vaid koos kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nii et te suudate taluda» (1Kr 10:13).<sup>6</sup> Ka selles toetub Paulus esiisadelt päritud tarkusele, näiteks: «Issanda käest on mehe sammud, ja Ta kinnitab seda, kelle tee on Tema meele järgi. Kui ta langeb, ei kuku ta maha, sest Issand toetab ta kätt.» (Ps 37:23j)

Paraku on inimesele siingi suurimaks nuhtluseks tema enda uhkus ja enesekindlus, mis võib teda panna talle sirutatud abikätt tagasi lükkama. See tähendab, et meil kõigil on kohustus aidata neid, kellel on oht hukka minna nii oma patu kui kõrkuse tõttu, mis ei luba neil alanduda Jumala halastuse ette – nagu ka kiusatuse tõttu arvata endast rohkem, kui tegelikult ollakse: «Vennad, kui inimest peaks ka tabatama mingilt

---

<sup>6</sup> Vrd Jd 1:24j: «Temale, kes suudab teid hoida komistamast ja panna laitmatuna oma kirkuse palge ette hõiskama, ainsale Jumalale, meie Päästjale, olgu Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi kirkus, üllus, võimus ja meelevald enne kõiki aegu ja nüüd ja kõigi aegade! Aamen.»

üleastumiselt, siis teie, vaimusaanud, parandage niisugust tasase vaimuga, jälgides ennast, et te ise ei satuks kiusatusse. Kandke üksteise koormaid, nõnda te täidate Kristuse seadust. Sest kui keegi arvab enese midagi olevat, olemata aga midagi, see petab iseennast.» (Gl 6:1–3)

Jumala peale võib alati loota, sest Ta on ustav – ja Tema peale tuleb alati loota, sest Ta on ainus, kes on tõeliselt ustav ja kõikumatu ning seetõttu ka ainus, kes suudab languseohus olevat või juba langenud inimest aidata. Jumal mitte lihtsalt ei luba kedagi kiusata rohkem, kui too suudab taluda, vaid Jumal valmistab koos kiusatusega ka väljapääsu. See tähendab, et me võime alati, kui meid ründab mõni kiusatus, teada, et väljapääs sellest on olemas – kui me vaid tahame lasta ennast aidata ja päästa.

Paulus võib korintlastele täie julgusega kinnitada, et Jumala tahtmine on, et nad oleksid «laitmatult puhtad meie Issanda Jeesuse Kristuse päeval» (1Kr 1:8), ja see tähendab, et Jumal on teinud selleks absoluutselt kõik: Ta on andnud oma Poja, kes on «saanud meile tarkuseks Jumalalt ning õiguseks ja pühitsuseks ja lunastuseks» (1Kr 1:30); Ta on need, kes on Kristuse kutset kuulda võtnud ja Talle järgnenud, puhtaks pesnud ja õigeks teinud ning pühitseb neid jätkuvalt (1Kr 6:11); Ta on Kristuse ristisurma ja ülestõusmise läbi kinkinud kõigile Tema omadele ülestõusmise ja igavese elu lootuse.<sup>7</sup>

Jumala poolt kõigile inimestele valmistatud väljapääs mitte ainult kiusatustest, vaid ka patust, kurjast ja igavesest hukatusest seisneb selles, et võime panna oma lootuse Tema ustavusele ja Jeesuses Kristuses ilmunud päästvale armule. Seepärast ärgitab Paulus korintlasi põgenema ebajumalateenistuse eest (1Kr 10:14) ning teadma, et «maa ja tema täius on Issanda päralt» (1Kr 10:26). Paulus teab ja tahab, et meiegi teaksime, et mitte ükski kiusatus ei ole väljakannatamatu, kui usaldame ennast Tema hoolde, kes «on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta» (Hb 4:15), ning kellel on meelevald kõik omad, kõik jumalakartlikud, kiusatusest välja kiskuda (vrd 2Pt 2:9).

### Jutluseks

Paastuaja teise pühapäeva ladinakeelne nimi on *Reminiscere* – «tuleta meelde». Nimi pärineb pühapäevase missa vanakiriklikust algussalmist: «Tuleta meelde, Issand, oma halastust ja heldust, sest need on maailma ajastu algusest!» (Ps 25:6). Seda salmi lugedes on hea meeles pidada ka järgmist: «Ära tuleta meelde mu nooruse patte ega mu üleastumisi; mõtle minule oma heldust mööda, oma headuse pärast, oh Issand!» (Ps 25:7), kuna siin tuleb selgelt esile äärmiselt oluline, kristliku usu seisukohalt keskne arusaam: Jumala halastus ei rajane mitte meie, vaid Jumala enda ustavusel ja headusel, sest kui Jumal ei tuletaks meelde oma halastust ja heldust, siis polekski Tal tuletada meelde midagi muud kui vaid meie pattu ja üleastumisi.

---

<sup>7</sup> «Sest nõnda nagu kõik inimesed surevad Aadamas, nõnda tehakse ka kõik elavaks Kristuses.» (1Kr 15:22)

EELK jumalateenistuste käsiraamatu järgi on paastuaja teise pühapäeva teemaks «Palve ja usk», mis esmapilgul asetab – vastupidiselt eelnevalt öeldule – keskpunkti mitte Jumala armu, vaid inimese enda tegutsemise Jumala abist ja päästvast armust osasaamiseks. Seepärast tasub olla tähelepanelik, et jutlus ei muutuks Jumala armu kuulutamise asemel inimlikuks moraali lugemiseks.

Siin aitab kaasa Epistel (1Kr 10:12–13), mis algab manitsusega: «Niisiis, kes enese arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks!» Paastuaja teise pühapäeva teise lugemisaasta väga lühike Epistel on osa pikemast lõigust, milles apostel Paulus meenutab hoiatavaid lugusid Iisraeli rahva ajaloost. Nii sobib Epistel hästi kokku Vana Testamendi lugemisega (2Kn 20:1–7), mis kõneleb kuningas Hiskija surmahaigusest ja palvest, mille peale Jumal Hiskija terveks tegi. Vana Testamendi lugemise kontekstiks on ühelt poolt Jumala rahva truudusetus, teiselt poolt aga Jumala pikameelne arm ja halastus.

Teise lugemisaasta Evangeelium (Mk 9:17–29) keeletu vaimu poolt vaevatud poisi tervendamise tema isa ahastava palve ja meeleheitliku usutunnistuse peale kõneleb sellest samast: nii üksikisiku kui kogu langenud inimkonna tervenemine ja pääsemine ei rajane mitte inimese tublidusel, isegi mitte tema usu tugevusel, vaid Jumala halastusel, mille kätte inimene ennast usaldab. Usk algab usaldusest, ja ka palve, mille tähtsust Jeesus rõhutab, ei ole midagi muud kui enda üleandmine Jumalale, usaldamine Tema armu hoolde, pidades meeles, et Jumala ennetav arm ületab mõõtnatult kõik inimlikud püüdlused ja võimalused.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Üheks meie suurematest vaenlastest oleme me ise – oma eneseõiguses, uhkuses, enesekindluses, enda teistest paremaks pidamises, mis toob tihtipeale kaasa veendumuse, et olgu teistega kuidas on, minuga ei juhtu midagi. Apostel Paulus hoiatab meid taolise mõtteviisi eest, tuues mitmeid tõsiseid näiteid Iisraeli rahva ajaloost ning manitsedes meid, et me ei hakkaks endast liiga palju arvama: «Kes enese arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks.»
2. Kui meil isegi on seni õnnestunud langemist vältida, siis mitte seetõttu, et oleksime paremad ja tugevamad kui teised, vaid sellepärast, et meid ei ole veel tabanud taolised kiusatused, millest me ei suudaks võitu saada. Tegelikult on küll nii, et nagu korintlased, nii oleme meiegi oma elu jooksul sageli langenud – vahel vägagi lihtsatele kiusatustele järele andes. Meil ei ole mingit põhjust enesekindluseks ega uhkuseks – ja see on isegi hea, sest kui suudame olla alandlikud ning ennast ausalt ja adekvaatselt hinnata, siis on meil lootust pääseda senisest veelgi rängemast langusest, või kui oleme langenud, siis sellest Jumala abiga välja tulla.
3. See, kes meid languse eest hoiab ning meid kiusatuste (ja muude katsumuste) talumiseks vajaliku jõuga varustab, on Jumal, kes ei lase kedagi kiusata üle tema jõu ning on valmistanud väljapääsu kõigist kiusatustest. Ainsaks tõeliseks väljapääsuks

sellest olukorrast, kuhu patt on meid paisanud, on oma usalduse panemine Jumala peale, kes on alati ustav ning on oma Pojas Jeesuses Kristuses teinud kõik meie aitamiseks ja päästmiseks. Kristus oli «kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta» (Hb 4:15) – kui hoiame Temast kinni hoiame ja rajame end Tema ustavusele, siis ei ole meil vaja karta, vaid me võime täie kindlusega teada, et Ta hoiab meid komistamast ning seab meid kord laitmatuna oma kirkuse palge ette (vrd Jd 1:24).